

AGATA ŁUCJA BAZAK

JADWIGA

DUCHOWA DROGA KRÓLOWEJ

Agata Łucja Bazak

JADWIGA. DUCHOWA DROGA KRÓLOWEJ

Agata Łucja Bazak

JADWIGA
DUCHOWA DROGA KRÓLOWEJ

Armoryka
Sandomierz 2020

Projekt okładki: Juliusz Susak

Na okładce: Józef Simmler, *Przysięga królowej Jadwigi*,
licencja *public domain*, źródło: https://commons.wikipedia.org/wiki/File:Józef_Simmler_Przysięga_królowej_Jadwigi.jpg?uselang=pl

© Copyright by Agata Łucja Bazak, 2020
Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydawnictwo Armoryka
ul. Krucza 16
27-600 Sandomierz
<http://www.armoryka.pl/>

ISBN 978-83-7950-840-2

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów.....	7
Wstęp.....	9
Rozdział I: Udział Jadwigi Andegaweńskiej w liturgii Kościoła.....	5
1. Znaczenie chrztu świętego w życiu Jadwigi.....	15
2. Małżeństwo z Władysławem Jagiełłą.....	20
3. Kształtowanie życia duchowego poprzez sakrament Pokuty i Pojednania.....	24
4. Uczestnictwo we mszy świętej i innych nabożeństwach.....	30
5. Sprawowanie Liturgii Godzin.....	35
Rozdział II: Wpływ Pani Wawelskiej na liturgię Kościoła w Polsce.....	39
1. Współpraca z papieżem Bonifacym IX.....	39
2. Umacnianie i rozwijanie kultu liturgicznego.....	42
3. Budowa i uposażanie kościołów parafialnych.....	47
4. Fundacje i przywileje zgromadzeń zakonnych.....	49
5. Starania o formację liturgiczną i intelektualną duchowieństwa.....	52

Rozdział III: Działalność królowej na rzecz rozwoju	
kultu liturgicznego w Krakowie.....	57
1. Troska o piękno kultu w katedrze wawelskiej.....	57
2. Powołanie kolegium Psalterzystów.....	60
3. Wyjednanie obchodów roku jubileuszowego	62
4. Fundacje zgromadzeń zakonnych	67
5. Wykaz ofiarowanych paramentów liturgicznych	72
Rozdział IV: Troska królowej Jadwigi	
o liturgię Kościoła na Litwie.....	76
1. Chrzest Władysława Jagiełły i mieszkańców Litwy.....	76
2. Pomoc Jadwigi w chrystianizacji Litwinów.....	81
3. Fundacja katedry i biskupstwa wileńskiego.....	85
4. Założenie i uposażenie kościołów parafialnych.....	90
5. Utworzenie kolegium dla młodzieży litewskiej.....	93
Zakończenie.....	99
Bibliografia.....	103

WYKAZ SKRÓTÓW

- AC - Analecta Cracoviensia
- Annales X - Joannis Dlugossii Annales seu Cronicae inclliti Regni Poloniae, liber X
- DokKKr - Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej
- DokPaul - Zbiór dokumentów oo. paulinów w Polsce
- InwKKr - Inwentarz katedry wawelskiej z roku 1563
- KKK - Katechizm Kościoła Katolickiego
- KodKWil - Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej
- KodPol - Kodeks dyplomatyczny Polski
- LibBen - Joannis Dlugossii Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis
- NF - Nurt Franciszkański
- NP - Nasza Przyszłość
- PS - Polonia Sacra
- RBL - Ruch Biblijny i Liturgiczny
- RN - Rycerz Niepokalanej

WSTĘP

Rządy Andegawenów na Węgrzech, Karola Roberta (1308-1342), a zwłaszcza Ludwika Wielkiego (1342-1382) to okres najwyższej potęgi średniowiecznych Węgier. Ścisłe przymierze z Polską, które w skutkach przyniosło Andegawenom koronę polską, ubezpieczało Węgry od północy, a nawet od zachodu i pozwalało na rozwinięcie ekspansji we Włoszech i na Bałkanach. Dzięki sprzyjającym warunkom Węgry odgrywały wybitną rolę w polityce ogólnoeuropejskiej, będąc jednocześnie jednym z liczących się mocarstw. Na losy Jadwigi (przyszłego króla Polski) wywarli bezpośredni wpływ jej ojciec Ludwik i matka, Elżbieta Bośniaczka.

Jadwiga urodziła się w 1374 r. Miała dwie starsze siostry: Katarzynę i Marię. Po długich i żmudnych pertraktacjach została przeznaczona na tron w Polsce. Do swej nowej ojczyzny przybyła latem 1384 r., mając zaledwie 10 lat.

Koronacji dokonano dnia 16 października 1384 r. w Katedrze na Wawelu, której przewodniczył arcybiskup Gniezna – Bodzanta. Jak wykazują dokumenty rozpoczął się okres królowania, w którym w ciągu dwóch lat (1384-1386) Jadwiga rządziła samodzielnie.

W 1385 r. pojawiła się u możnowładców polskich myśl o wybraniu dla Jadwigi męża. Za jej zgodą rozpoczęto pertraktacje z pogańskim księciem Władysławem Jagiełłą. Po osiągnięciu przez Jadwigę stosownego do małżeństwa wieku i od-

wołaniu zgodnie z prawem dziecięcego małżeństwa z Wilhelmem dnia 18 lutego 1386 r. odbyła się ceremonia ślubna z udziałem królowej Jadwigi i Władysława Jagiełły. Odtąd oboje stali się pełnoprawnymi władcami kraju.

Z ważniejszych dokonań Jadwigi i Władysława Jagiełły wymienić należy: chrzest Litwy, politykę pokojową umacniającą jedność chrześcijaństwa, fundację Wydziału Teologicznego i odnowienie Akademii Krakowskiej, troskę o wykształcenie i formację kapłanów, rozwój literatury religijnej w języku polskim, powołanie kolegium Psalterzystów w katedrze wawelskiej, fundowanie i wyposażanie kościołów.

Królowa Jadwiga zmarła 17 lipca 1399 r., po ciężkim i przedwczesnym porodzie. W dniu jej pogrzebu bardzo ważne świadectwo, pięknych przymiotów królowej dał Stanisław ze Skarmierza: „...matka ubogich, ucieczka biednych, chluba Kościoła, ozdoba świątyni, purpura (jej) ścian, podpora ołtarzy...”.

Postać królowej Jadwigi pomimo, że od jej śmierci minęło 600 lat jest wciąż żywa, czego dowodem jest w obecnych czasach beatyfikacja, a następnie kanonizacja. Podczas mszy świętej kanonizacyjnej papież Jan Paweł II prosił Jadwigę, aby uczyła nas dzisiaj tej mądrości i tej miłości, która stała się jej drogą.

Obecnie można zaobserwować duże zainteresowanie osobą królowej, jej życiem i dziełami jakie, po sobie zostawiła. Ze względu na aktualność Pani Wawelskiej, podjęłam się tego opracowania.

Do naszych czasów przetrwały źródła historyczne m. in. „Roczniki” Jana Długosza, któremu jednak udowodniono, że nie zawsze oddawał w pełni prawdę historyczną, „Kalendarz Katedry Krakowskiej”, kodeksy dyplomatyczne, niektóre akta

fundacyjne, rachunki wydatków, a także korespondencja dyplomatyczna. Natomiast z innych dzieł to „De vita contemplativa et activa” Henryka Bitterfelda, „Psalterz Floriański” oraz wspomnianego już wyżej Stanisława ze Skarmibierza „Monolog o umieraniu Jadwigi, królowej Polski”. Na podstawie tych i innych dzieł oraz tradycji powstało wiele cennych opracowań o królowej.

Dokumentację z życia i działalności Jadwigi zebrali i przeanalizowali także autorzy „Positio”, przygotowanej do kanonizacji. Na 1225 stronach i 30 tablicach ukazali postać królowej. Ponadto „Positio” wylicza 59 wydawnictw i źródeł średnio-wiecznych przestudiowanych celem zebrania dokumentów na temat życia Jadwigi.

Docierając do niektórych z tych źródeł i na ich podstawie w niniejszej pracy starano się odpowiedzieć na pytania: jaka była droga duchowa królowej Jadwigi i jak dużą rolę spełniła w kształtowaniu kultu liturgicznego w Polsce i na Litwie?

Na tle dziejów Polski i Litwy oraz ówczesnego życia liturgicznego, w pracy ukazano te źródła, które wskazują, iż królowa Jadwiga w czasie, w którym panowała miała istotny wpływ na liturgię ówczesnego Kościoła. Ów wpływ, jak wskazuje wiele dokumentów brał swój początek właśnie ze świadomości czym owa liturgia jest.

Królowa Jadwiga bowiem obok czytania Pisma Świętego i troski o środowiska ludzi rozmodlonych niezwykle ceniła mszę świętą. Nawet w podróży w ciągu tygodnia uczestniczyła w ofercie mszalnej. Natomiast, gdy sama nie mogła wziąć w niej udziału prosiła, by jeden z kapelanów odprawiał mszę świętą w jakiejś kaplicy lub na polu, przy przenośnym ołtarzu. Źródła podają również, że królowa chętnie uczestniczyła

w modlitwach psalmami i starała się tę liturgię przybliżyć swoim poddanym.

Niniejsza praca składa się z czterech części. Część pierwsza zatytułowana – *Udział Jadwigi Andegaweńskiej w Liturgii Kościoła* ukazuje uczestnictwo królowej w sakramentach i sprawowanie Liturgii Godzin w oparciu o Psalterz. Część druga nosi tytuł: *Wpływ Pani Wawelskiej na Liturgię Kościoła w Polsce*. Zawiera opis współpracy z Papieżem Bonifacym IX, czynionych fundacji na rzecz zgromadzeń zakonnych i kościołów parafialnych oraz przedstawia troskę królowej o formację intelektualną i liturgiczną duchowieństwa. Część trzecia przedstawia – *Działalność Królowej na rzecz rozwoju kultu liturgicznego w Krakowie*. Rozdział ten jest próbą dania odpowiedzi na pytanie, jak królowa Jadwiga troszczyła się o kult. Przedstawiono tu troskę o piękno kultu w katedrze wawelskiej, fundacje kościelne, obchody roku jubileuszowego i wykaz ofiarowanych paramentów liturgicznych. Część czwarta to – *Troska Królowej Jadwigi o liturgię Kościoła na Litwie*. W rozdziale tym przedstawiono chrzest mieszkańców Litwy, w tym Władysława Jagiełły oraz pomoc Jadwigi w chrystianizacji tych ziem. Ponadto ukazano troskę królowej o kościoły i wykształcenie przyszłych duszpasterzy.

Biskup Wacław Świerzawski powiedział kiedyś, iż królowa Jadwiga „ma nas wszystkich obudzić – ma nas zainspirować swym patronatem, bliskością, dziełami, które podjęła i które domagają się kontynuacji. Troska o wiarę światłą i łączenie wszelkiego działania z modlitwą – oto przesłanie królowej Jadwigi dla naszego pokolenia”¹.

„Zachował Ją Bóg dla naszych czasów. Bóg wie, dlaczego to uczynił. Święta Jadwiga Królowa staje dziś – *hodie* – przed

---

¹ W. Świerzawski, *Święta Jadwiga Królowa*, Sandomierz 1998, s. 9.

nami w czasie najbardziej odpowiednim, najbardziej aktualnym. Jej obecność wśród nas przy Obecym stanowi nieustanne wołanie: Naturalna Pani Królestwa, Święta u Boga i u ludzi, chce budzić w nas takie inicjatywy, których domaga się przełom wieków i tysiącleci. Niech jej wołanie o wiarę światłą i o scalanie życia z żywą wiarą dotrze do najodleglejszych zakątków naszej Ojczyzny i Europy, a nawet i dalej”².

Agata Łucja Bazak

8 kwietnia 2018 r.

---

² Tamże.

ROZDZIAŁ I

UDZIAŁ JADWIGI ANDEGAWEŃSKIEJ W LITURGII KOŚCIOŁA

1. Znaczenie chrztu świętego w życiu Jadwigi

Na podstawie wyników ostatnich badań historycznych Jadwiga urodziła się między 16, a 18 lutym 1374 r. Przyszła na świat w zamku budzińskim, położonym na brzegu Dunaju, w dzisiejszym Budapeszcie. Była trzecią, najmłodszą córką króla Węgier i Polski, Ludwika Andegaweńskiego (Anjou) i Elżbiety, księżniczki bośniackiej³. Daty chrztu Jadwigi jednak nie znamy. Na pewno została ochrzczona niedługo po urodzeniu, więc od wczesnych dni swojego życia była poddana działaniu łaski.

Podczas ceremonii chrzcielnej otrzymała imiona Jadwiga, Draga. Pierwsze imię chrzestne było nadane na cześć księżnej wrocławskiej Jadwigi śląskiej, kanonizowanej w 1267 r., której kult wówczas się rozwijał oraz po księżnej kaliskiej i królowej Polski Jadwidze, żonie Władysława Łokietka, swej prababce⁴. Drugie imię Draga występuje w zadarskiej kronice Pawła Pa-

---

³ A. Strzelecka, *Jadwiga Królowa*, [w:] *Dzieło Jadwigi i Jagielly*, Biliński W., (red.), Warszawa 1989, s. 88.

⁴ J. Nikodem, *Jadwiga. Król Polski*, Wrocław 2009, s. 132-180.

vlovica. Pierwsze imię Jadwiga mogła otrzymać na życzenie babki Elżbiety Łokietkówny, a drugie nadała jej matka⁵.

Mimo, iż brakuje świadectw zewnętrznych, a historycy mogą zarzucić, że z chwilą otrzymania chrztu nic się w osobowości Jadwigi nie zmieniło to trzeba, a nawet należy zatrzymać się nad znaczeniem chrztu świętego w jej życiu. Opierając się na znajomości teologii sakramentu chrztu można stwierdzić, jak udzielone z jego przyjęciem Jadwidze dary przyniosły owoce w jej życiu. Można w ten sposób ocenić czy Jadwiga współpracowała z łaską czy może jej nie wykorzystwała.

KKK jeżeli chodzi o chrzest wyjaśnia: „Przez chrzest zostajemy wyzwoleni od grzechu i odrodzeni jako synowie Boży, stajemy się uczestnikami jego posłania. Chrzest jest sakramentem odrodzenia przez wodę i w słowie”⁶.

Życie Jadwigi było wiernością tej wolności od grzechu, wiernością dziecka Bożego i świadomym wypełnianiem obowiązków wynikających z przynależności do Kościoła.

Chrzest „czyni neofitę <<nowym stworzeniem>> (2 Kor 5,17)”⁷. Dzięki sakramentom chrztu, bierzmowania i Eucharystii „chrześcijanie wybawieni z mocy ciemności, współumarli, współpogrzebani i współzmartwychwstali z Chrystusem, otrzymują Ducha przybrania za synów i obchodzą z całym Ludem Bożym pamiętkę śmierci i zmartwychwstania Pana”⁸.

W świetle tej prawdy bardziej zrozumiała staje się decyzja Jadwigi na ślub z Jagiełłą z myślą pozyskania Litwinów dla

---

⁵ S. Nimano, *Słowiańskie imię królowej Jadwigi*, AC t. XIX (1987), s. 143-155.

⁶ KKK, n. 1213, 1263 z przypisami.

⁷ Tamże, n. 1265.

⁸ Sobór Watykański II, *Dekret o działalności misyjnej Kościoła <Ad gentes divinitus>*, n. 14.

Chrystusa, jak również jej działanie na korzyść obrzędu wschodniego.

Przez wiarę i chrzest Jadwiga stała się dzieckiem Bożym. Mogła odtąd uwielbiać Boga pośród Kościoła, uczestniczyć w Ofierze i spożywać Wieczерę Pańską. Chrzest dał jej „zaszczytne imię chrześcijanina”⁹ i została „przyobleczona w nowego człowieka”¹⁰. Obowiązkiem zaś ochrzczonych jest wyznawać przed ludźmi wiarę, którą otrzymali od Boga za pośrednictwem Kościoła¹¹. Stając się członkiem Kościoła, ochrzczony „nie należy już do samego siebie” (1 Kor 6, 19), ale do tego, który za nas umarł i zmartwychwstał. Od tej chwili jest powołany, by poddał się innym i służył im we wspólnocie Kościoła.

Z sakramentu chrztu wynikają zarówno obowiązki, jak i prawa. Ochrzczony ma prawo do przyjmowania sakramentów, do karmienia się słowem Bożym i korzystania z innych pomocy duchowych Kościoła¹². Chrzest czyni członkiem Ciała Chrystusa i włącza do wspólnoty Kościoła¹³. Przez chrzest wierni uczestniczą w kapłaństwie Chrystusa, w jego misji prorockiej i królewskiej; są <<wybranim plemieniem, królewskim kapłaństwem, narodem świętym, ludem Boga na własność przeznaczonym>>, aby ogłaszać <<dzieła potęgi Tego, który (ich) wezwał z ciemności do przedziwnego swojego światła>> (1 P 2, 9)¹⁴.

---

⁹ Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele* <*Lumen gentium*>, n.15.

¹⁰ *Ad gentes divinitus*, n.11.

¹¹ *Lumen gentium*, n 11; por KKK n. 1270.

¹² KKK, n. 1269.

¹³ Tamże, n .1267.

¹⁴ Tamże, n. 1268.

Poprzez sakrament chrztu Jadwiga stała się członkiem Kościoła. Choć nie znała, z wyjątkiem może biblijnych, powyższych sformułowań, to przecież wyrażona w nich rzeczywistość stała się jej udziałem i współpracując z łaską według tej rzeczywistości działała¹⁵. Ponadto otrzymana łaska uzdolniła ją do głębokiej wiary w Boga, pokładania w Nim nadziei i miłowania Go ponad wszystko. Pozwoliła także wzrastać w dobru przez cnoty moralne¹⁶.

W tym sakramencie należy szukać źródła gorliwości apostołskiej królowej Jadwigi, jaka sprawiła, że Litwa stała się otwarta na przepowiadanie dzieł Bożej potęgi.

Podobnie, jak sakrament chrztu świętego można, też ukazać dary, jakie niosą z sobą inne sakramenty, które przyjęła Jadwiga. One także owocowały w jej życiu. W czasach Jadwigi zostało ochrzczonych wiele księżniczek, przyjmowały one te same sakramenty, co ona, a jednak, ani nie zaznaczyły się tak, jak Jadwiga na polu świętości, ani na polu apostołskim. Należy przy tym pamiętać także, że nie sakramenty stanowiły charakterystyczne cechy osobowości młodziutkiej Andegawenki, tylko wierność łasce udzielanej jej w sakramentach¹⁷.

Ta wierność łasce sprawiła, że mogła ona rozwinąć w sobie bardzo wiele cnót. Dokumenty zebrane w „Posito causa” ukazują Jadwigę m.in. jako: zatroskaną o kult Boży, opiekunkę Kościoła¹⁸, gorliwą o sprawy wiary, dobrodziejkę kapłanów i innych duchownych¹⁹, odznaczającą się najwyższą pobożno-

---

¹⁵ D. Synowiec, *Sylwetka duchowa świętej Jadwigi*, NF 7 (1998), s. 132.

¹⁶ KKK, n. 1266.

¹⁷ D. Synowiec, *Sylwetka duchowa...*, s. 133.

¹⁸ *Calendarium Cathedralis Cracoviensis*, [w:] *Cracovien, Canonizatio nis B. Hedvigis, Reginae Poloniae*, Posito super virtutibus, Roma 1995, s. CXLVI.

¹⁹ Posito, *Summarium*, s. CLIII.

ścią, wierną modlitwie i lekturze ksiąg Bożych²⁰, posłuszną Bogu²¹, zatroskaną o zbawienie męża i wychowanie innych do dobrych uczynków, pracującą bardzo nad swoim i innych zbawieniem²².

W powyższych określeniach charakteryzujących Jadwigę, dostrzega się, iż największym owocem udzielonego jej sakramentu chrztu była miłość do Boga i wypływająca z niej miłość do ludzi.

Ponadto Jadwiga odznaczała się także i innymi cnotami. Dokumenty przedstawiają ją jako: szafarkę sprawiedliwości, broniącą prawdy, opiekunkę wdów, z miłością udzielającą audiencji²³, miłosierną obrończynią obywateli, darzącą miłością ubogich, wdowy, wędrowców, pielgrzymów, wszystkich nieszczęśliwych²⁴. Jej cnoty osobiste zauważył także Jan Długosz m.in.: uczciwość, skromność, łagodność, wykształcenie, wyrobienie moralne, poczucie kobiecej godności²⁵.

Wnioskując wobec powyższej charakterystyki Jadwiga otrzymawszy chrzest została wszczępiona w Chrystusa, by upodobnić się do Niego²⁶. Łasce, która została jej dana na chrzcie świętym pozostała wierna przez całe swe życie²⁷.

---

²⁰ J. Długosz, *Annales*, [w:] Posito, *Summarium*, s. CLIX.

²¹ Epitatum z 1399 r., [w:] Posito, *Summarium*, s. CXLVIII.

²² Posito, *Summarium*, p. CL, *Lafama*, s. 619 n.

²³ Tamże, *Informatio*, s. CXLVI n.

²⁴ Tamże, *Summarium*, s. CXLVIII.

²⁵ M. Jagosz, *Cnoty św. Jadwigi królowej w oparciu o Posito cause*, [w:] *Obecność Chrystusa w centrum życia chrześcijańskiego*, Sielepin A. (red.), Kraków 2001, s. 131-135.

²⁶ KKK, n.1272.

²⁷ D. Synowiec, *Sylwetka duchowa...*, s. 133.

2. Małżeństwo z Władysławem Jagiełłą

Władysław Jagiełło starając się o rękę królowej Jadwigi w dokumencie krewskim z dnia 14 sierpnia 1385 r. skierował do królowej Elżbiety swą prośbę pisząc: *Najjaśniejsza pani, przez wzgląd na tę zbawienną tajemnicę niech wasz majestat przyjmie tegoż wielkiego księcia Jagiełłę za syna i odda mu za prawowitą małżonkę najukochańszą swoją córkę, najjaśniejszą panią Jadwigę, królową Polski. Wierzymy, że z tego wyniknie chwala Bogu, zbawienie dla dusz, zaszczyt dla mieszkańców i powiększenie królestwa. Zanim zaś to, o czym mowa wyżej, zostanie doprowadzone do zamierzonego końca, wielki książę Jagiełło ze wszystkimi swoimi braćmi jeszcze nie ochrzczeni, krewnymi, panami, szlachtą wielką i drobną, w jego ziemiach zamieszkałymi, chce, pragnie i życzy sobie ochotnie przyjąć wiarę katolicką świętego kościoła rzymskiego*²⁸.

Dokument krewski zawierający zgodę matki, społeczności rycerskiej Polski i książąt litewskich na ślub Jadwigi z Jagiełłą i wymieniający warunki, pod którymi ten ślub może być udzielony, został najpierw przedstawiony w Krakowie Jadwidze, jak słusznie na odwrocie pergaminu zapisali w późniejszych wiekach notariusze kapituły: *Litterae Jagielonis, magni ducis Lithvuaniae pro regina Poloniae Hedvigi, uam sibi in uxorem copulari postulat*²⁹. Następnie Jadwiga przekazała dyplom, związany z przygotowaniem, tym, którzy mieli jej ślubu udzielić.

Z dokumentów wynika również, że królowa na wieść o pomyślnym wyniku układów wyraziła swoje zadowolenie, pole-

---

²⁸ S. Kutrzeba, W. Semkowicz, *Akta unii Polski z Litwą 1385-1569*, [w:] *Dzieło...*, s. 226-227.

²⁹ B. Przybyszewski, *Błogosławiona Jadwiga Królowa*, Kraków 1996, s. 39.

cając zwolnienie wszystkich przestępców zatrzymanych w więzieniu miejskim.

Pisarz krakowski uwieńczył ten fakt w „*Liber Proscriptio- num*”: *Notandum est et rogatum fuit per eandem dominam, ut captivi omnes, ui protunc in civitas detentione habentur, deberent liberari*³⁰. Tekst ten potwierdza niewątpliwą aprobatę ze strony Jadwigi dla małżeństwa z Jagiełłą. Na podstawie zachowania się Jadwigi po otrzymaniu wiadomości o tym, że została narzeczoną księcia Litwy, można wnioskować, że nie tylko panowie polscy, ale i ona była kowalem swego małżeńskiego szczęścia³¹.

Warto również podkreślić, że współczesne ówczesnie źródło weneckie, dobrze zorientowane w sprawach dworu andegaweńskiego, „*Cronnaca Carrarese*”, nie uwikłana – w przeciwieństwie do Jana Długosza – w propagandową tradycję austriacko – krzyżacką napisało, że Jadwiga przyjęła wiadomość o planach wydania jej za Jagiełłę w ciszy i milczeniu. Skrywając być może w głębi serca żal utraconych nadziei dała pierwszeństwo racjom wyższym, ponadosobistym. Dla dobra i rozwoju wiary chrześcijańskiej (*per beneficio et accrescimento della christiana fede*), jak zaakcentowała to wymieniona kronika, wyraziła zgodę na małżeństwo z Jagiełłą³².

Ślub odbył się 18 lutego 1386 r. Udzielił go arcybiskup gnieźnieński Bodzanta w asystencji biskupa Radlicy. Przed ślubem Jadwiga złożyła deklarację, o której Jan Długosz milczy. O tej deklaracji pisał współcześnie żyjący duchowny katedry krakowskiej przy nocie ślubnej Jagiełły z Jadwigą: *Et licet pre-*

---

³⁰ *Najstarsze księgi i rachunki Krakowa od r. 1300-1400*, wyd. F. Pieko-
siński i J. Szujski, Kraków 1887, t. III, s. 63.

³¹ B. Przybyszewski, *Błogosławiona Jadwiga...*, s. 41.

³² J. Wyrozumski, *W 600 rocznicę koronacji Jadwigi Andegaweńskiej*, [w:] *Dzieło...*, s. 22-23.